

FIGUUR 2
Dr. A. de Wever (1874-1947).

servatievermogen ook gebruikte om van veel van de planten die hij vond zeer fraaie, natuurgetrouwe tekeningen en aquarellen te maken.

Uit al deze floristische kunstwerken een "object van de maand" kiezen was niet gemakkelijk. Zijn pentekeningen van de Kalk- en Bosboterbloem (*Ranunculus polyanthemus* subsp. *polyanthemoides* respectievelijk *nemorosus*) tonen niet alleen zijn vakmanschap als plantenillustrator aan; ze waren ook dienstbaar bij het afbakenen van deze lastige taxa. Zijn deels gekleurde tekeningen van de negen

inheemse soorten basterdwederik (*Epilobium*) en de talloze hybriden daartussen zijn voor geïnteresseerde floristen nog steeds zeer verhelderend. Zijn zes vellen omvattende serie van bijna 70 kleine aquarelletjes, waarin de kleurvariaties van het Driekleurig viooltje (*Viola tricolor*) worden weergegeven, getuigt van een hoogontwikkelde artistieke subtiliteit.

De keuze is gevallen op een aquarel van de Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), die vermoedelijk tussen 1925 en 1935 is vervaardigd. Het is er één uit een serie aquarellen en pentekeningen waarop De Wever de kenmerken van wilde en gekweekte meidoornsoorten en -hybriden op een wijze weergeeft die alleen door jarenlange waarneming tot stand kan komen. In zijn tijd was er nog steeds verwarring over de juiste afbakening en benaming van de uiterst variabele Eenstijlige en Tweestijlige meidoorn (*Crataegus laevigata*), mede als gevolg van hybridisatie, zowel in het veld als bij kwekers. De Wever's fraaie weergaven zijn als plantenillustratie nog steeds voorbeeldig.

Bij het via internet toegankelijk maken van de nalatenschap van De Wever zullen ook de andere aquarellen en pentekeningen een plaats krijgen. Wellicht dat er dan ook een kleine tentoonstelling van zijn kunstwerken tot de mogelijkheden behoort.

Literatuur

- DIVERSE AUTEURS, 1947. Herdenkingsnummer F.C.A. de Wever. Natuurhistorisch Maandblad 36(3): 29-41. [met een volledige bibliografie]

BOEKBESPREKING

NIEUWE ATLAS VAN DE NEDERLANDSE FLORA

FLORON, 2011. Stichting Floron Nijmegen / KNNV Uitgeverij, Zeist. Genaaid, gebonden, 184 pagina's. ISBN 978 90 5011 413 4. Prijs € 39,95. Verkrijgbaar in de boekhandel en via www.knnvuitgeverij.nl.

In 1980 verscheen onder redactie van Mennema, Quené-Boterenbrood en Plate het eerste deel van een driedelige atlas van de Nederlandse flora.

Die behandelde in 226 pagina de uitgestorven en zeer zeldzame planten: twee soorten per pagina met kaartjes en een toelichtende tekst. In 1985 verschenen onder redactie van hetzelfde drietal en in exact dezelfde opzet 349 pagina's over de zeldzame en vrij zeldzame planten, waarna een redactieteam gevormd door Van der Meijden, Plate en Weeda in 1989 de reeks afslot met de minder zeldzame en algemene soorten. Dit laatste boekwerk (264 bladzijden) werd echter (onder andere veroorzaakt door het stopzetten van externe financiering) vrijwel geheel gevuld met verspreidingskaartjes met slechts voor een beperkt aantal soorten een korte toelichting. Nu ligt er een Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora waar in de eerste regel meteen wordt gerefereerd aan deze driedelige reeks uit de jaren 80 van de vorige eeuw. Hoe verhouden beide atlassen zich?

De nieuwe atlas begint met slechts drie pagina's tekst. De rol van de Stichting Floron en van de Landelijke Floradatabank Florbase, beide essentieel bij het tot stand komen van deze kaartenbundel, wordt kort aangestipt. Daarna volgt uitleg over de opzet van de verspreidingskaarten. Er

zijn twee types. Op grotere kaartjes is voor een reeks geselecteerde soorten de verspreiding in drie periodes (voor 1950 en 1950-1980 op uurhokbasis, en voor de periode 1975-(slechts!) 2004 op kilometerhokbasis) weergegeven. Deze soorten zijn gekozen vanwege hun aanwezigheid op de Nederlandse Rode Lijst, vertonen een opvallende trend of hebben een sterk regionaal gebonden verspreiding. Van de overige soorten wordt slechts een recent verspreidingskaartje gepresenteerd, waarin door een kleurtint is aangegeven hoe algemeen een soort in elk uurhok is. De kleur varieert van donkergroen, als een soort in alle (25) kilometerhokken van een uurhok is gemeld, tot licht oranje, als de soort slechts in 1 km² is gevonden. Deze weergave is logischerwijze sterk gebonden aan inventarisatie-intensiteit; daaraan wordt in de atlas echter nauwelijks aandacht besteed.

Na de inleiding volgen 166 pagina's met verspreidingskaarten. Elke bladzijde is volgepakt met vier grotere en vijf kleine kaartjes. Door de grove kaartschaal zijn details met betrekking tot de verspreiding moeilijk zichtbaar. Teksten die enige

duiding geven over de verspreiding of trend, een zinvolle toevoeging in twee delen van de eerste atlas van de Nederlandse flora, ontbreken. Dat houdt in dat de gebruiker de geboden informatie geheel zelf moet interpreteren, en dat vergt een behoorlijke basiskennis. Waarom is er geen boek uitgebracht dat vergelijkbaar is met de reeks "Fauna van Nederland", waarin voor een deel van de soorten belangwekkende tekstuele duiding wordt gegeven? Zo wordt volgens mij het doel van deze atlas ondergraven, dat door de auteurs zelf als volgt wordt geformuleerd: "Met deze Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora willen wij een breder publiek bekend maken met de verspreiding van de wilde planten in Nederland". Deze wat mij betreft te sobere atlas zal nu waarschijnlijk slechts de meest enthousiaste floristen bekoren, die net als ik met veel interesse kunnen bladeren naar de kaarten van voor hen interessante soorten. Het bredere publiek wordt zo echter gemist. Jammer.